

Ekonomika III. ročník

019_Obchodní korporace

Zákon o obchodních korporacích

- Tržní hospodářství je postavené na existenci vlastnických vztahů, **všichni vlastníci mají rovnocenné právní postavení** (ochrana hospodářské soutěže).
- Obchodními korporacemi jsou **obchodní společnosti** (dále jen „společnost“) a **družstva**.
- Zákon o obchodních korporacích je zkrácený název **zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech**.
- Schválen Poslaneckou sněmovnou 16. prosince 2011.
- Schválen Senátem 25. ledna 2012.
- Podepsán prezidentem 20. února 2012.
- **Účinnost zákona od 1. ledna 2014.**

Obsah

<u>Úvod</u>		Hlavička zákona
Část I.		Obchodní korporace
<u>Hlava 1.</u>	§ 1 - 94	
<u>Hlava 2.</u>	§ 95 - 117	Veřejná obchodní společnost
<u>Hlava 3.</u>	§ 118 - 131	Komanditní společnost
<u>Hlava 4.</u>	§ 132 - 242	Společnost s ručením omezeným
Hlava 5.		Akciová společnost
<u>Díl 1.</u>	§ 243 - 249	Obecná ustanovení
<u>Díl 2.</u>	§ 250 - 255	Založení společnosti
<u>Díl 3.</u>	§ 256 - 343	Akcie a jiné cenné papíry vydávané akciovou společností
<u>Díl 4.</u>	§ 344 - 395	Práva a povinnosti akcionáře
<u>Díl 5.</u>	§ 396 - 463	Orgány společnosti
<u>Díl 6.</u>	§ 464 - 548	Změny výše základního kapitálu
<u>Díl 7.</u>	§ 549 - 551	Likvidace akciové společnosti
Hlava 6.		Družstvo
<u>Díl 1.</u>	§ 552 - 726	Obecná ustanovení o družstvu
<u>Díl 2.</u>	§ 727 - 757	Bytové družstvo
<u>Díl 3.</u>	§ 758 - 773	Sociální družstvo
<u>Část II.</u>	§ 774 - 785	Ustanovení závěrečná a přechodná
<u>Část III.</u>	§ 786	Účinnost
<u>Poznámky</u>		Poznámky pod čarou

- Jde o zákon, který **zčásti nahradil dosavadní obchodní zákoník.**
- Věnuje se především úpravě **obchodních společností a družstev = obchodních korporací.**

Obchodní korporace

- Společnosti (obchodní korporace) dělíme na:
 - **Osobní:**
 - veřejná obchodní společnost (v. o. s.),
 - komanditní společnost (k. s.)
 - **Kapitálové:**
 - společnost s ručením omezeným (s. r. o.),
 - akciová společnost (a. s.),
 - evropská společnost,
 - evropské hospodářské zájmové sdružení. podle zvláštní evropské legislativy
- Právnícké osoby jsou **povinny uvádět typ společnosti jako součást svého obchodního jména (pozor na tečky u zkratek!!!)**

- **Zakladatelé** – společnost **mohou založit fyzické i právnické osoby** (např. dva živnostníci nebo čtyři akciové společnosti nebo živnostník a společnost s ručením omezeným nebo ...)
- **Společníkem s neomezeným ručením** (tedy ručení i celým osobním majetkem) může být **fyzická nebo právnická osoba pouze v jedné společnosti!**

- **Charakteristické rysy osobní společnosti:**
 - **neomezené solidární ručení společníků za závazky společnosti**
(Neomezené znamená i osobním majetkem. Solidární znamená, že kterýkoliv ze společníků může být vyzván, aby uhradil dluhy společnosti a je jen na něm, jak vyřeší vyrovnání s ostatními společníky = tedy ne, že všichni ručí stejným dílem!),
 - **osobní účast společníků na řízení společnosti** (tyto společnosti nemají předepsány statutární orgány),
 - **není ze zákona stanovený minimální základní kapitál společnosti.**

- **Charakteristické rysy kapitálové společnosti:**
 - **omezené nebo žádné ručení společníků za závazky společnosti,**
 - **osobní účast společníků na řízení není vyžadována,**
 - **musí tvořit statutární orgány,**

Zahájení podnikání

- **Zahájení podnikání**
- Pokud jsme si vybrali právní formu společnosti čeká nás zahájení podnikání, které **je dvouступňové**:
 - **1. založení** obchodní korporace (společnosti) = sepsání **smlouvy mezi společníky**.
 - **2. vznik** obchodní korporace (společnosti) = **zápis do obchodního rejstříku**.

- **Založení obchodní korporace:**

- Je nutné, aby byla všemi zakladateli podepsána **společenská smlouva** - pokud je jediný zakladatel, společenskou smlouvu nahrazuje **zakladatelská listina**.
- Tyto dokumenty musí mít **formu notářského zápisu** (notářsky ověřené).
- **Název** obchodní korporace **nesmí být zaměnitelný s názvem jiné již existující v rámci státu** – nestačí rozdílnost právní formy!
- **Založená obchodní korporace ještě nesmí vstupovat do právních vztahů, protože z právního hlediska začne existovat až po zápisu do obchodního rejstříku. Veškeré právní úkony učiněné v mezidobí od založení do vzniku jsou tedy činěny jednotlivými společníky pouze jako fyzickými osobami! a s neomezeným ručením!**
- V tomto mezidobí také musí obchodní korporace **vyřídit potřebná živnostenská oprávnění (pokud jsou nutná)**, aby je **přiložila k žádosti o zápis do obchodního rejstříku**.

- **Kdo je to notář?**
- Fyzická osoba s právnickým vzděláním pověřená státem k sepisování veřejných listin, přijímání úschov a dalším činnostem, z nichž významná je zejména činnost notáře jako soudního komisaře (činností soudního komisaře je typicky řízení o dědictví).
- Notáře do notářského úřadu jmenuje ministr spravedlnosti, a to na návrh Notářské komory České republiky.
- V ČR je cca 500 notářů.

- **Další důležité pojmy** související se založením obchodní korporace:
 - **Základní kapitál** - peněžní vyjádření souhrnu peněžních i nepeněžních vkladů jednotlivých společníků = vše, co se dá ocenit penězi a zároveň se to dá využít pro dané podnikání . Pokud je do firmy vkládáno něco jiného než peníze, musí být vyhotoven znalecký posudek (někdy i více). **Výše základního kapitálu se zapisuje do veřejné části obchodního rejstříku.**
 - **Podíl společníka** – představuje účast společníka v korporaci a z ní plynoucí práva a povinnosti.

- **Vznik obchodní korporace:**

- Nastává až jejím **pravomocným zápisem do obchodního rejstříku.**
- Návrh na zápis do OR musí být podán do 6 měsíců od založení.
- **Poplatek za zápis do OR** je 6 000 Kč, u a. s. 12 000 Kč.
- O zapsání do OR **musí soud rozhodnout do 5 pracovních dnů** od podání žádosti.

Obchodní rejstřík (OR)

- Jde o **veřejný seznam**, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje o podnikatelích nebo organizačních složkách jejich podniků.
- OR je veden příslušným **rejstříkovým soudem = krajský soud**.
- OR je svým charakterem **významnější než živnostenský rejstřík** (to podtrhuje skutečnost, že je veden soudy).
- V zájmu rychlé **ověřitelnosti informací o obchodních partnerech** je od roku 1998 přístupný na internetu ([ARES](#)).
- **Chystaná novela tzv. rejstříkového zákona** má v budoucnu umožnit přístup do OR notářům, kteří budou dělat změny na počkání ...

- OR má **funkci konstitutivní** = zápisem do něj **vznikají právnické osoby!** (na rozdíl od živnostenského rejstříku, který má především evidenční funkci).

- **Pro právnické osoby je zápis do OR povinný.**
- **Pro většinu fyzických osob je zápis do OR dobrovolný** (např. pro **zvýšení důvěryhodnosti** vůči partnerům v podnikání).
- Jsou však výjimky např.:
 - **Fyzická osoba, která je podnikatelem na území ČR, se zapíše vždy, jestliže výše jejích výnosů nebo příjmů dosáhla v průměru za 2 po sobě jdoucí účetní období (kalendářní nebo hospodářský rok) částku 120 000 000 Kč.**
- **Každý do něj může nahlížet a pořizovat si z něj výpisy.**

- **Do OR se zapisují zejména:**
 - obchodní jméno a sídlo (skutečné sídlo nebo místo podnikání!),
 - IČ,
 - předmět podnikání,
 - právní forma podnikání,
 - statutární orgány,
 - prokura,
 - základní kapitál,
 - vklady společníků.

- **Kromě evidence povinných údajů je součástí OR také sbírka listin, které podnikatelé povinně dokládají např.:**
 - Zakladatelské dokumenty a jejich pozdější změny,
 - Rozhodnutí o volbě, jmenování, odvolání osob (např. statutární orgán),
 - Výroční zprávy,
 - Řádné a mimořádné uzávěrky,
 - Podpisové vzory oprávněných osob ... a řada dalších listin.

Ukončení podnikání

- **Ukončení podnikání právnické osoby** je též dvouступňové:
 - **1. zrušení** (s likvidací, bez likvidace, prohlášením konkursu)
 - **2. zánik** (výmaz z obchodního rejstříku)

- **Zrušení s likvidací:**

- **Neexistuje právní nástupce** (firma ukončením likvidace přestane existovat).
- Statutární orgány jsou nahrazeny **likvidátorem**.
- **Vstup do likvidace je zapsán do OR** (je veřejně znám, aby se věřitelé mohli přihlásit o své pohledávky).
- Zjistí-li likvidátor, že je **společnost předlužena**, podá návrh na **prohlášení konkursu**.

- **Zrušení bez likvidace:**

- **Existuje právní nástupce** (např. sloučení firem, prodej firmy, rozdělení firmy apod.).
- **Majetek přechází na právního nástupce.**
- **Firma udělá účetní závěrku ... vše převezme nástupnická firma.**
- **Původní firma zaniká.**

- **Řešením úpadku:**

- **Věřitelé** mohou na základě zvláštního zákona (tzv. **insolvenční zákon** = z. č. 182/2006 Sb., o úpadku (bankrotu) a způsobech jeho řešení) **podat k soudu návrh na řešení úpadku dlužníka.**
- Zákon rozlišuje **dvě základní formy úpadku** – **platební neschopnost a předlužení.**
- V případě **prohlášení konkurzu je majetek firmy rozprodán** (často pod cenou) a ze získaných peněz jsou **hrazeny zcela nebo částečně dluhy.**
- **Insolvenční soud rozhoduje o pořadí, ve kterém budou věřitelé uspokojováni.**
- Soudní řízení je **časově náročné a výsledek pro věřitele nejistý.**

Vyhlášené konkurzy a oddlužení fyzických osob je možné sledovat v [insolvenčním rejstříku](#).

Osobní bankrot fyzické osoby - nepodnikatele = může požádat o tzv. **[oddlužení](#)**.

- **Zánik společnosti nastává dnem výmazu z obchodního rejstříku.**

Otázky:

1. Obchodními korporacemi jsou:
2. Zákon č. 90/2012 Sb. se nazývá
3. Společnosti (obchodní korporace) dělíme na
4. Mezi osobní společnosti patří
5. Ke kapitálovým společnostem se řadí
6. Kdo mohou být zakladatelé společnosti (obchodní korporace)?
7. Co je podstatou neomezeného ručení?
8. Charakteristické rysy osobní společnosti.
9. Charakteristické rysy kapitálové společnosti.
10. Zahájení podnikání zahrnuje
11. Jaký je rozdíl mezi společenskou smlouvou a zakladatelskou listinou?
12. Jaké pravidlo platí pro název obchodní korporace?
13. Kdo je to notář?
14. Vysvětlete pojem základní kapitál.
15. Co víte o vzniku obchodní korporace?
16. Obchodní rejstřík má funkci
17. Které soudy fungují jako soudy rejstříkové?
18. Zápis do obchodního rejstříku pro fyzické a právnické osoby – hlavní rozdíly.
19. Do obchodního rejstříku se zapisují zejména tyto údaje:
20. Zánik právnické osoby spočívá ve
21. Zrušení podnikání může mít tyto formy:
22. Při ukončení podnikání rozlišujeme tyto kroky:
23. V jakém případě bývá obchodní korporace zrušena bez likvidace?
24. Dvě základní formy úpadku (bankrotu) obchodní korporace jsou:
25. Kde nalezneme informace o vyhlášených konkurzech a oddlužení fyzických osob?
26. Bankrotující nepodnikatel může řešit své finanční problémy formou

Zdroje:

- Švarcová, J. a kol. Ekonomie – stručný přehled, 2012/2013. Zlín, CEED 2011
- Holman R., Pospíchalová D., Úvod do ekonomie pro střední školy. Praha, C. H. Beck 2012
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Da%C5%88>
- www.akcelerace-praha.cz/upload/files/.../pravni_formy_podnikani_8s.pd...
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kon_o_obchodn%C3%ADch_korporac%C3%ADch
- <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-304#cast1>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Not%C3%A1%C5%99>
- <http://insolvencni-zakon.justice.cz/>